

**Werkgroep Ouderenzorg in
Perspectief**

BMTINO-23/2672

Aan: De minister van Transport,
Integriteit
Natuur en Ouderenzorg.
Dhr. U. Arends
Bestuurskantoor
L.G. Smith Boulevard 76

Datum: 18 augustus 2023

Ons kenmerk:

Uw kenmerk: mtino 1523/23 bateno -23/2369

Onderwerp: Aanbiedingsbrief rapport werkgroep Ouderenzorg in perspectief

Zijne Excellentie,

Naar aanleiding van de door u geslaagde MB van 9 juni 2023 is er een Commissie Ouderenzorg in het leven geroepen. De Commissie heeft zich gebogen over de door u in het MB aangekaarte problemen en biedt aan de hand hiervan haar rapport.

In dit rapport wordt niet alleen ingegaan de onder de MB gespecificeerde punten maar ook onder meer over korte, medium en lange termijn oplossing.

Ik adviseer u het daarheen te leiden dat de aanbevelingen aangegeven in het rapport, door de Ministerraad goedgekeurd worden. Vervolgens adviseer ik U deze plannen aan de Staten te presenteren. Er dient nationaal draagvlak, bewustzijn en/ of wetgeving gecreëerd te worden. Vervolgens adviseren wij u zo spoedig mogelijk een trekker hiervoor aan te wijzen, die zorg zal moeten dragen voor de uitvoering van de aanbevelingen.

Hopelijk u voldoende te hebben ingelicht, verblijf ik.

De voorzitter werkgroep Ouderenzorg in perspectief,

Dhr. Anselmo Pontilius

Eindrapport Werkgroep Ouderenzorg in Perspectief

Onderwerpen:

1. ***Inleiding***
2. ***Taken/ probleemstelling***
3. ***Overleg stakeholders***
4. ***Aanbevelingen werkgroep***

1. Inleiding

Sinds een aantal jaren dreigt er een groot sociaal probleem op Land Aruba af te komen. Dit komt door een dubbele vergrijzing en een flink tekort aan capaciteit en/ of continuïteit van een deugdelijke intramurale-en extramurale zorg van ouderen.

Daarnaast is er in het voorjaar van 2023 een impasse ontstaan tussen het Land Aruba en de Stichting Algemeen Bejaardenzorg Aruba (verder te noemen SABA) met betrekking tot onder andere de beddenscapaciteit, het verschil in visie tussen SABA en de Minister van Ouderenzaken, het bedrag van de subsidie, wel of niet rechtmatig/ doelmatig gebruik van de subsidie onder o.a. het rechte trekken niveau 3, het stoppen van de activiteiten van de SABA bij de Centro di Cuido San Nicolas met als gevolg dat er minder bedden beschikbaar zullen zijn en als gevolg hiervan een langere wachtlijst.

In verband hiermede is met ingang van 9 juni 2023 bij Ministeriele beschikking MTINO-nummer 1523/23 de onafhankelijke werkgroep Ouderenzorg in Perspectief ingesteld.

Deze werkgroep bestaat uit 6 leden m.n.:

1. Landsbemiddelaar dhr. Anselmo Pontilius (voorzitter);
2. Dhr. Jossy Figaroa (vice voorzitter)
3. Dhr Israel Posner;
4. Dhr. Ireneo Valdes;
5. Dhr. Javier Wolter;
6. Mevr. Sharin Luydens;

Taken/ probleemstelling

In de voornoemde Ministeriele Beschikking MTINO nummer 1523/23 werden de taken van de werkgroep duidelijk vastgesteld namelijk:

1: Concrete aanbevelingen en acties presenteren ter bevordering van de continuïteit van intramurale-en extramurale zorg voor ouderen inhoudende o.a.:
A: beddenscapaciteit voor intramurale zorg voor ouderen uit te breiden met ongeveer 200 extra bedden

B: het identificeren van 1 of meer stakeholders die bereid en in staat zijn de bedrijfsvoering voor extra bedden (tijdelijk) uit te voeren, inclusief calculatie van de kostprijs hiervoor;

C: Het zoeken naar geschikte infrastructuur voor de exploitatie van verpleeg-en verzorgingshuizen;

2. Het identificeren van, en de Minister adviseren over concrete stappen ter bevordering van langdurig ouderenzorg

3. De Minister adviseren hoe het beleid van SABA aan te sturen om zoveel mogelijk aan te sluiten op het beleid van de Minister t.a.v. ouderenzorg.

Overleg stakeholders

Aan de hand hiervan heeft de werkgroep met een groot aantal stakeholders overleg gehouden. Een beknopte weergave van de besprekingen en stakeholders is als bijlage bij dit rapport gevoegd.

Aanbevelingen Werkgroep Ouderenzorg

De taken/probleemstellingen zullen per onderwerp worden aangegeven. Dit verdelen wij tevens in drie categorieën namelijk:

1. Korte termijn oplossing
2. Middellange termijn oplossing
3. Lange termijn oplossing

1: Concrete aanbevelingen en acties presenteren ter bevordering van de continuïteit van intramurale-en extramurale zorg voor ouderen inhoudende o.a.:

A: beddencapaciteit voor intramurale zorg voor ouderen uit te breiden met ongeveer 200 extra bedden

Aanbeveling werkgroep:

Faciliteit te Palisiaweg (Centro di Cuido SN) met een capaciteit van 79 bedden via een Ministeriele Beschikking direct over te dragen aan de WGK om zo snel mogelijk van start te kunnen gaan. In de bijlage 22/23 is een door de WGK uitgerekende kostprijs en zorgzwaarte voor een bedrag van ongeveer Afl. 5.000,00 per persoon per maand (deze kostprijs is redelijk te noemen in vergelijking met SABA's kosten die uitkomen op ongeveer Afl. 10.000,00 per persoon per maand).

Het doel van deze overname is om zo snel mogelijk de capaciteit uit te breiden en zorg te kunnen bieden aan degenen die het dringendst behoefte hebben. Uiteraard dient u akkoord te gaan met het verzoek van SABA om haar klanten te Palisiaweg naar hun 2 overige faciliteiten te verhuizen.

We raden u tevens aan een kostprijs per zorgzwaarte te laten berekenen en dit vast te stellen.

Deze oplossing zal een bijdrage leveren aan het breken van het monopolie dat SABA thans heeft. Monopolies kunnen in efficiency en machtsmisbruik met zich meebrengen met als gevolg een onredelijke prijs voor de klant.

Middellange oplossing

B: het identificeren van 1 of meer stakeholders die bereid en in staat zijn de bedrijfsvoering voor extra bedden (tijdelijk) uit te voeren, inclusief calculatie van de kostprijs hiervoor;

Introductie van een persoonsgebonden subsidie (waarbij de door u vastgestelde kostprijs per zorgzwaarte kan worden gebruikt bij de bepaling van de subsidie) zoals aangegeven in beleidsnotitie van AZV (zie bijlage 20) nota SABA WIN/WIN SABA/OZ (bijlage1) en rapport SER-herstructurering van de (ouderen) zorgfinanciering.

Volgens de door de IVA aangegeven capaciteit van privé verzorgingshuizen (zie bijlage 19) is er extra capaciteit voor 64 personen.

Door de persoonsgebonden subsidie zullen zeer waarschijnlijk meer privé verzorgingshuizen komen waardoor er een eerlijke concurrentie zal ontstaan en ook meer regels en controles kunnen worden geïntroduceerd. Kwaliteitsverbetering: Hierdoor wordt dus de kwaliteit bevorderd. Concurrentie kan een stimulans zijn voor zorgaanbieders om de kwaliteit van zorg te verbeteren. Wanneer meerdere zorginstellingen strijden om het bieden van de beste zorg, kan dit resulteren in hogere zorgkwaliteit en betere dienstverlening.

C: Het zoeken naar geschikte infrastructuur voor de exploitatie van verpleeg-en verzorgingshuizen;

Graf Von Zinzendorf, Kapel van Bethanië (klooster) etc. met dezelfde modus operandi als Palisiaweg of middels een aanbestedingsprocedure te gunnen aan een particuliere bedrijfsvoerder. Prijsbepaling: Een openbare aanbesteding of directe gunning biedt de mogelijkheid om de kostprijs en zorgzwaarte transparant en objectief te bepalen. Dit kan helpen om een eerlijke en haalbare prijzenstructuur vast te stellen voor de zorgdiensten die worden geleverd.

Lange termijn oplossing

2. Het identificeren van, en de Minister adviseren over concrete stappen ter bevordering van langdurig ouderenzorg

Aanpak van cure en care. Er zijn een aantal rapporten beschikbaar namelijk die van AZV en rapport SER die stapsgewijs de problematiek schetsen en duidelijk en goede aanbevelingen aangeven voor een nationale, structurele en brede aanpak voor deze problematiek voor zowel financiering als zorgkwaliteit.

In het kort verwijzen we aldus naar deze rapporten en adviseren langdurige ouderenzorg onder de Landsverordening AZV te laten vallen en AZV zowel met cure als care te belasten.

De AZV koopt dan zorg in bij de SABA, zoals het nu het geval is met het HOH.

De AZV is hiervoor al in grote mate geëquipeerd. Hiervoor is wel een wetwijziging en/of althans een aanpassing en/of inroeping van art 17 LAZV met het desbetreffende landsbesluit HAM nodig.

Het Ministerie van Ouderenzaken zal zich dan uitsluitend bezighouden met de niet langdurige ouderenzorg.

3. De Minister adviseren hoe het beleid van SABA aan te sturen om zoveel mogelijk aan te sluiten op het beleid van de Minister t.a.v. ouderenzorg

Het is niet aan SABA om als gesubsidieerde instelling het beleid te bepalen op het gebied van Ouderenzorg. Het beleid van SABA moet passen binnen het beleid van de Minister die de subsidie verleent. Minstens 2 keer per jaar, de eerste keer uiterlijk eind april, dient een bespreking plaats te vinden tussen SABA en de Minister belast met Ouderenzaken. Voordat de eerste bespreking van het jaar plaatsvindt dient SABA het jaarverslag van het voorgaande jaar samen met de begroting van het komende jaar bij de minister in te dienen. Tijdens deze bespreking zal de minister na overleg met SABA bepalen wat het eisenpakket zal zijn voor het komende jaar en wat de subsidie voor SABA zal zijn die in de ontwerpbegroting van het komende jaar zal worden opgenomen.

Een doorlichting van SABA is wenselijk om tot een gerechtvaardigde begroting te kunnen komen. Uit diverse gesprekken en verslagen komt naar voren dat er duidelijk ruimte aanwezig is voor verbetering zowel op het gebied van het bestuur/ management, efficiency, besparing en vervolgens de controle die door de Raad van Toezicht van SABA uitgevoerd dient te worden. Het is bijvoorbeeld opvallend dat minstens 82% van de begroting aan salarissen wordt besteed, wat niet gebruikelijk is in een normale bedrijfsvoering.

Daarnaast kunnen bij verschillende andere punten vraagtekens worden gezet zoals de uitbetalingen VU, reconstructie DF en de genomen beslissingen v.w.b. personeel van SABA, hoogte van salarissen en beslissingen die niet in overleg zijn genomen met de subsidieverlener in casu Land Aruba dat eigenlijk bij subsidies de norm is.

Functiescheiding bij Saba is a must. Er is geen functiescheiding aanwezig in de financiële afdeling wat echter kan leiden tot ongewenste praktijken. Volgens SABA is personeelstekort de reden voor geen functiescheiding. Ditzelfde argument wordt ook gebruikt voor het niet tijdig indienen van jaarverslagen. De jaarverslagen van 2021 en 2022 waren in juni 2023 nog niet ingediend. Deze jaarverslagen worden ook niet formeel ge-audit door een accountant omdat deze slechts samenstellingsverslagen zijn.

De subsidieverlener heeft in zekere zin ook geholpen tot de ontstane situatie bij SABA door niet veel eerder in te grijpen.

3. Overleg stakeholders.

In de aan dit rapport toegevoegde bijlagen is er een overzicht van de door de Commissie gehouden besprekingen met verschillende stakeholders in de keten van ouderenzorg. Hieruit kon de Commissie een goed oordeel vormen over de nodige stappen die de overheid al jaren had moeten nemen. Hieronder in punt 4 zal de Commissie haar algemene aanbevelingen geven.

4. Aanbevelingen

1. Centro di Cuido te Palisiaweg via een ministeriele beschikking over te dragen aan het Wit Gele Kruis voor de zorg van 79 ouderen
2. Zorg dragen voor een subsidie aan WGK ter waarde van Afl. 4,8 Miljoen per jaar voor de bedrijfsvoering.
3. Het verhuizen van de huidige bewoners van de Cas di Cuido zo snel mogelijk te laten plaats vinden, zodat het WGK op korte termijn van start kan gaan.
4. Het rechtekken van achterstallige salarissen van een aantal (oud)-werknemers van SABA (niveau III). Het is wenselijk om na te gaan of het mogelijk is om het achterstallige salaris rechtstreeks aan de desbetreffende werknemers uit te betalen.
5. In overleg met de Minister van Toerisme en Volksgezondheid zorgdragen voor een verhoging van de subsidie voor extramurale zorg aan het WGK. Het langer thuis houden van ouderen kan resulteren in kostenbesparingen en een verbeterde levenskwaliteit.
6. Het doorlichten van SABA en dit door een extern bedrijf te laten geschieden.
7. Punt 17 van de LAZV zo snel mogelijk te laten activeren.
8. Erop toezien dat SABA het afstervingsbeleid implementeert, zodat pensioengerechtigden daadwerkelijk met pensioen gaan.
9. Erop toezien dat de wetgeving het minimum oppervlak per bewoner in een verzorgingshuis beschrijft.
10. Wetgeving bepalen voor het aantal inwoners op verzorgend personeel in een verzorgingsinstelling.
11. Introductie van een persoonsgebonden subsidie.
12. Kostprijs per zorgzwaarte berekenen en bepalen.
13. Beleidsafspraken met de SABA bepalen en implementeren.
14. Een trekker of meerdere trekkers benoemen voor het implementeren van deze adviezen.

15. Het aanmoedigen van particuliere verzorgingshuizen om met meerdere verzorgingshuizen onder een dak verder te gaan met hun bedrijfsvoering om efficiënter te kunnen opereren.
16. De mogelijkheid voor een curriculum voor verzorgers op EPB-niveau evalueren teneinde meer verzorgers te hebben voor de diverse verzorgingshuizen.
17. Een nationaal fonds creëren waaraan ieder werkend individu maandelijks bijdraagt voor eventuele verzorgingshuisopname op latere leeftijd. Premie in deze moet nader bepaald worden.
18. Implementeer een driejarige begrotingsplanning, een meerjarige planning biedt de mogelijkheid om beter te anticiperen op toekomstige uitdagingen en kansen, een efficiëntere allocatie van middelen kan hierdoor bereikt worden.

Aruba 14 augustus 2023.

Tabel di e reunionnan cu Cie Min OZ a tene cu diferente instancia desde su formacion.

Desde 9 di juni 2023, Minister di Ouderen Zaken a instala un grupo di trabou independiente cu e tareanan nombra den e Ministriële Beschikking fecha 9 juni 2023.

E comision ta consiti di e siguiente 6 persona:

1. Landsbemiddelaar, Sr. Anselmo Pontilius (presidente) AP;
2. Sr. Jossy Figaroa (vice-prsidente) JF;
3. Sr. Israel Posner (IP);
4. Sr. Ireneo (Ivo) Valdes (IV);
5. Sr. Javier Wolter (JW);
6. Sra. Sharine Luydens.

Nos a yama e comision: Cie Min OZ

E dianan cu Cie Min OZ a tene diferente reunion den luna di juni, juli, augustus 2023:

Fecha	Ora	Reunion cu
Diabierna, 2 juni	11:00 am - 12:00 pm	Gobernador
Diamars, 6 juni	10:00 am - 12:00 pm (?)	Groep sessie Cie Min OZ Beatrixstraat
Diaranson, 7 juni	10:00 am - 11:00 am	Cbos Tanki Flip
Diabierna, 9 juni	1:00 pm - 2:00 pm	Groep sessie Cie Min OZ Beatrixstraat
	2:30 - 3:00 pm	Minister Arends
Dialuna, 12 juni	5:00 - 6:00 pm	Minister Arends y esu team huridico
Diahuebs, 15 juni	3:00 – 4:00 pm	Wit Gele Kruis (Gino Goeloe)
Dialuna, 26 juni	3:30 – 5:00 pm	HOH (Jaco Vroegop)
Diaranson, 28 juni	10:00 – 11:00 am	RvT SABA
Diahuebs, 29 juni	9:00 – 10:00 am	AZV/SVb (E. Jacobs)
	11:00 am – 12:00 pm	IVA
	12:00 – 1:20 pm	Groep sessie Cie Min OZ Oficina IVA
Diabierna, 30 juni	11:00 am – 12:00 pm	Sociale Zaken (Gino Marchena)
Diaranson, 5 juli	9:30 – 10:30 am	Bishita na Palisiaweg
	3:00 pm - ?	Minister Arends
Diabierna, 7 juli	10:00 am -	Groep sessie Cie Min OZ Cas di OPPA
Diahuebs, 13 juli	9:30 am -	Wit Gele Kruis (Gino Goeloe)
Diabierna, 14 juli	11:00 am – 12:00 pm	Groep sessie Cie Min OZ Cas di OPPA

E dianan cu Cie Min OZ a tene diferente reunion den luna di juni, juli, augustus 2023:

Fecha	Ora	Reunion cu
Diamars, 18 juli	3:30 pm – 4:15 pm	Groep sessie Cie Min OZ Oficina di Censo Schoolstraat 2
Diaranson, 19 juli	3:00 pm – 4:45 pm	Director di Finanzas Departamento di Finanzas
Diahuebs, 20 juli	3:00 pm - 4:30 pm	Gino Goeloe Wit Gele Kruis, Oranjestad
Diabierna, 21 juli	9:45 am – 11:00 am	Min. Arends
Diamars, 8 augustus	3:00 pm – 4:20 pm	Min. Arends
Diahuebs, 10 augustus	3:00 pm – 5:10 pm	Groep sessie Cie Min OZ Cas di OPPA
Dialuna, 14 augustus	1:30 pm – 3:00 pm	SEPPA y shopstewards di SABA
	3:15 pm – 4:30 pm	ABV y shopstewards di SABA
Diahuebs, 17 augustus	3:30 pm – 4:30 pm	Raad van Toezicht SABA